

การวิเคราะห์ SWOT ANALYSIS

โครงการเยาวชนพลยุติธรรม

คณะผู้รับผิดชอบโครงการเยาวชนพลยุติธรรม ซึ่งนำโดย ดร.สุณีย์ กัลยะจิตร หัวหน้าโครงการฯ ได้ศึกษาการดำเนินงานการจัดกิจกรรมของโครงการเยาวชนพลยุติธรรม ในจังหวัด ฉะเชิงเทรา จังหวัดภูเก็ต จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดเชียงใหม่ ผ่านพื้นที่ไปแล้วนั้น จากการศึกษาปฏิบัติงานดังกล่าว 12 เดือนที่ผ่านมา ทำให้คณะผู้รับผิดชอบโครงการฯ ได้ค้นพบจุดแข็ง จุดอ่อน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของโครงการฯ ดังนั้น จึงนำข้อค้นพบเหล่านี้มาทำการวิเคราะห์ SWOT Analysis ซึ่งเป็นการพรรณนาหาจุดแข็ง จุดอ่อน อุปสรรค และโอกาสในการพัฒนากิจกรรม เพื่อนำผลการวิเคราะห์ไปพัฒนาหารูปแบบที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมในโครงการที่เกี่ยวข้องต่อไป

จุดแข็ง

จุดแข็ง คือ ข้อดีและจุดเด่นของโครงการที่ทำให้กิจกรรมการประสบความสำเร็จในการดำเนินโครงการเยาวชนพลยุติธรรมมีจุดแข็ง ดังต่อไปนี้

1. ด้านความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.1 โครงการเยาวชนพลยุติธรรมเป็นโครงการของภาครัฐ มีหน่วยงานด้านกระบวนการยุติธรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพร้อมให้ความร่วมมือในการดำเนินการจัดกิจกรรม อาทิเช่น ยุติธรรมจังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศาล กรมราชทัณฑ์ หน่วยงานตำรวจ โรงเรียนในสังกัด รวมทั้งเครือข่ายยุติธรรมจังหวัด ทำให้การติดต่อประสานงานดำเนินไปด้วยความราบรื่นและประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก

1.2 กระทรวงยุติธรรมได้สนับสนุนงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

1.3 บุคลากรในหน่วยงานของกระบวนการยุติธรรม ให้ความร่วมมือและสนใจที่จะเข้าร่วมทำกิจกรรมเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อเด็ก เยาวชนและสังคม

2. ด้านการเปิดโอกาสสำหรับเด็กและเยาวชน

2.1 โครงการเยาวชนพลยุติธรรมเป็นโครงการที่เปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนในสถานศึกษาได้แสดงศักยภาพในการค้นหารูปแบบของกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งทำให้เด็กและเยาวชนได้รับประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้

- เด็กและเยาวชนในสถานศึกษามีจิตสำนึก ทักษะที่ดี มีความซื่อสัตย์ สุจริต และมีความศรัทธาเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม เป็นแกนนำที่สำคัญในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน

- เมื่อเด็กและเยาวชนมีจิตสำนึกและทักษะที่ดี ย่อมทำให้ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ความไม่เป็นธรรมในสังคมลดลง ส่งผลให้ปริมาณคดีขึ้นสู่ศาลลดลง สังคมมีความเรียบร้อยและสงบสุขมากขึ้น

2.2 การจัดกิจกรรมตามโครงการเยาวชนพลยุติธรรมให้กับเด็กและเยาวชน ทำให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจที่ได้ทำประโยชน์ให้กับส่วนรวม

2.3 เด็กและเยาวชนได้แสดงออกถึงความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรม และการนำเสนอบนเวที ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้เด็กรู้และเข้าใจความต้องการของตนเองมากยิ่งขึ้น

2.4 กิจกรรมในโครงการฯ ทำให้เด็กใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม เป็นการชี้แนะแนวทางที่ดีให้ห่างไกลจากแหล่งอบายมุข

2.5 กิจกรรมที่จัดขึ้นทำให้เด็กและเยาวชนได้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและสิทธิของเด็กและเยาวชน และมีความกระตือรือร้นที่จะเผยแพร่ความรู้ดังกล่าวสู่รุ่นน้องหรือชุมชน

2.6 เด็กและเยาวชนได้ร่วมกันสร้างเครือข่ายเยาวชนพลยุติธรรม หรือยุติธรรมชุมชนร่วมกับเด็กและประชาชนกลุ่มอื่น ๆ

3. ด้านสถานศึกษา

3.1 สถานศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม นอกเหนือจากการได้รับชื่อเสียงในการเข้าร่วมโครงการแล้ว ยังได้รับประโยชน์จากการที่เด็กและเยาวชนภายในสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรม และสามารถนำผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตามหลักทฤษฎี

3.2 ผู้บริหารและครูมีแนวคิด หรือสื่อการสอนเพิ่มขึ้นสามารถนำกิจกรรมดังกล่าวบรรจุไว้ในสื่อการเรียนการสอน 8 สาระตามหลักสูตรการเรียนการสอนของกระทรวง หรือแทรกกิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมประจำโรงเรียนที่ก่อให้เกิดประโยชน์เป็นอย่างยิ่ง

3.3 สถานศึกษาในโครงการต่อไป หรือสถานศึกษาที่สนใจในกิจกรรม สามารถ

นำผลงานของโรงเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมหรือโรงเรียนที่ชนะการประกวด ไม่ว่าจะป็นสื่อการนำเสนอ Power Point สื่อในรูปแบบ VCD หรือเอกสารเผยแพร่ นำไปเป็นตัวแบบในการดำเนินกิจกรรมเพื่อต่อยอดโครงการได้เป็นอย่างดี

3.4 รูปแบบแนวทางการปลูกจิตสำนึกและทัศนคติที่ดีแก่เด็กและเยาวชนในเรื่องของความยุติธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต สถานศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ สามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

4. ด้านเครือข่ายยุติธรรมชุมชน

4.1 โครงการเยาวชนพลยุติธรรมเป็นเครือข่ายหนึ่งในเครือข่ายยุติธรรมชุมชนที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อเด็กและเยาวชน รวมทั้งเป็นการเสริมสร้างพื้นฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสุจริต ซื่อสัตย์และยุติธรรมแก่เด็กและเยาวชน ซึ่งโครงการฯ ได้จัดทำอย่างต่อเนื่องทำให้มีโอกาสในการพัฒนาและปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนเป็นบุคลากรที่ดีมีคุณภาพของสังคมได้ต่อไป

4.2 ในการดำเนินกิจกรรมตามโครงการ ทำให้ขยายเครือข่ายยุติธรรมกว้างขึ้น ไม่ว่าจะป็นผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้นำชุมชน และผู้ปกครองเด็กเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรม ได้มีความรู้และความเข้าใจต่อกระบวนการยุติธรรม และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเป็นรูปธรรม

4.3 จังหวัดเป้าหมายทั้ง 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดภูเก็ต จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดเชียงใหม่ ถือได้ว่าเป็นจังหวัดที่มีความพร้อมทางด้านบุคลากรที่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม และเป็นจังหวัดที่มีทรัพยากรและคุณสมบัติเพียงพอต่อการเป็นกลุ่มเป้าหมายและเป็นตัวแทนในแต่ละภาคที่เข้าร่วมประกวดในระดับประเทศ

4. ด้านรูปแบบการประกวดกิจกรรม

4.1 มีการจัดช่วงชั้นโรงเรียนที่ประกวดได้เหมาะสม โดยจัดเป็น 3 ช่วงชั้น คือ ช่วงชั้นที่ 2 (ประถมศึกษาปีที่ 5 – 6) ระดับช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาตอนต้น) ระดับช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาตอนปลาย) ซึ่งเป็นการจัดระบบที่เหมาะสมต่อการตัดสินผลการประกวด

4.2 การจัดประกวดกิจกรรมถือเป็นการกระตุ้นให้เด็กและเยาวชนได้แสดงออกบนเวที โดยตามหลักจิตวิทยาเด็กและเยาวชนอยู่ในวัยที่ต้องการเป็นที่ยอมรับ ต้องการแสดงออก และต้องการได้รับความชมเชยจากผู้ใหญ่ในสังคมว่าเด็กและเยาวชนสามารถทำได้เช่นเดียวกัน

4.3 รางวัลที่ได้จากการประกวดถือเป็นของขวัญที่ทำให้เด็กและเยาวชนมีกำลังใจที่จะทำกิจกรรมต่อไป ซึ่งนอกเหนือจากความรู้ที่ได้รับรางวัลจากการประกวดก็ถือเป็นสิ่งสั้นที่ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความสนุกสนานและได้พบปะสังสรรค์กับโรงเรียนต่าง ๆ

จุดอ่อน

จุดอ่อน คือ ผลการดำเนินงานที่ยังไม่สมบูรณ์หรือยังไม่มีประสิทธิภาพที่เท่าควร ซึ่งจุดอ่อนของโครงการเยาวชนพลยุติธรรม ได้แก่

1. ด้านการประชาสัมพันธ์

1.1 การประชาสัมพันธ์ของโครงการยังอยู่ในวงแคบ หรือรู้จักเฉพาะกลุ่มเป้าหมายแต่ไม่เป็นที่รู้จักของหน่วยงานทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นส่วนภูมิภาค และโดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นศูนย์กลางของการเผยแพร่ข่าวสาร ดังนั้น ควรมีการเผยแพร่ข่าวสารทางโทรทัศน์ วิทยุ ประการสำคัญควรจัดทำเป็น VCD เผยแพร่ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกหน่วยได้ทราบอย่างทั่วถึง

1.2 กรรมการตัดสินการประกวดบนเวทียังไม่ทราบข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการ เนื่องจากไม่ได้รับการติดต่อประชาสัมพันธ์ไปยังหน่วยงานดังกล่าว และคณะกรรมการบางส่วนที่ได้รับการคัดเลือกยังไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการชัดเจน เพราะเป็นตัวแทนจากหน่วยงานอื่นจึงยังไม่เคยได้รับการติดต่อหรือประสานงานเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการมาก่อน

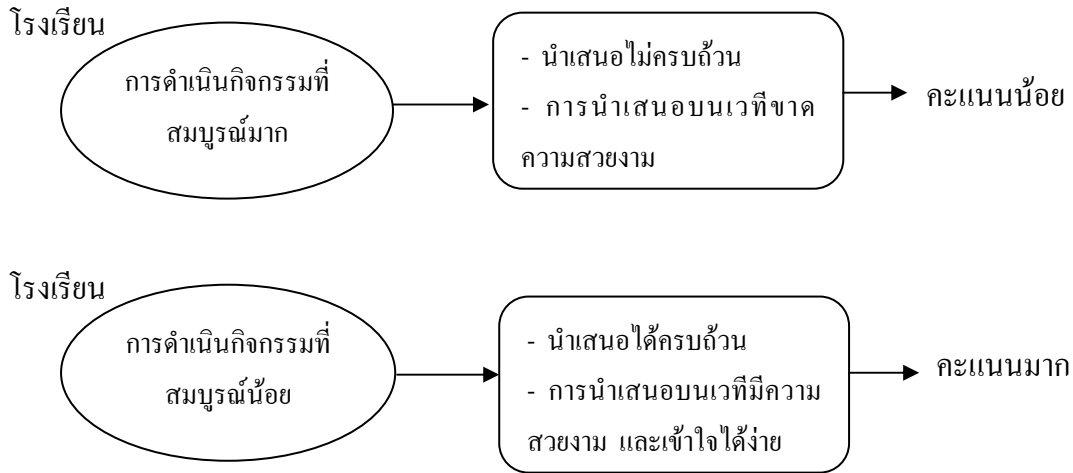
2. ด้านงบประมาณ

งบประมาณที่บางโรงเรียนได้รับเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมไม่เพียงพอ เนื่องจากโรงเรียนอยู่ไกลสถานที่เข้าร่วมประกวดหรือจัดกิจกรรม และต้องรับภาระค่าเดินทางเป็นจำนวนมากด้วย

3. ด้านการตัดสินผลการประกวด

3.1 คณะกรรมการตัดสินผลการประกวดบางส่วนยังไม่ทราบถึงกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนที่เข้าร่วมประกวด เห็นเพียงการแสดงและการนำเสนอบนเวที ซึ่งทำให้ตัดสินคะแนนจากการแสดงบนเวทีจุดเดียว อาจทำให้โรงเรียนที่จัดกิจกรรมมาดีโดยตลอด แต่นำเสนอบนเวทีไม่สวยงามหรือนำเสนอการจัดกิจกรรมไม่ครบถ้วน ทำให้ได้คะแนนน้อยกว่าโรงเรียนที่

นำเสนอผลงานได้ดีกว่า ดังแสดงตามแผนภูมิ ดังต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 4 Model แสดงการตัดสินผลการประกวดที่เป็นจุดอ่อน

3.2 การให้คะแนนการจัดกิจกรรมในด้านการนำเสนอเพียงด้านเดียว เป็นการตัดสินที่ไม่สมบูรณ์ ดังนั้น ควรแบ่งช่วงการให้คะแนนเป็น 2 ระดับ คือ 1) ช่วงเก็บคะแนน 70 เปอร์เซ็นต์ จะเป็นการให้คะแนนจากความตั้งใจและการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียน 2) ช่วงเก็บคะแนนจากการประกวดบนเวที 30 เปอร์เซ็นต์ โดยอาจเป็นคะแนนจากความสามารถในการถ่ายทอดกิจกรรม และความสวยงามในการนำเสนอกิจกรรม

โอกาส

โอกาส คือ ช่องทางที่โครงการสามารถพัฒนารูปแบบการดำเนินกิจกรรม และช่องทางการขยายโครงการให้กว้างและเป็นประโยชน์ต่อสังคมยิ่งขึ้น ซึ่งโอกาสของโครงการเยาวชนพลยุติธรรม มีดังต่อไปนี้

1. ด้านการขยายผลการดำเนินงาน

1.1 รูปแบบการจัดกิจกรรมของโครงการเยาวชนพลยุติธรรม เป็นประโยชน์และมีลักษณะคล้ายคลึงกับ 8 สาระของหลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียน ดังนั้น การจัดกิจกรรมของโครงการมีโอกาสที่จะดึงให้เข้าสู่กระบวนการเรียนการสอนสถานศึกษา จัดให้เป็นหลักสูตรประจำโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้ได้อย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.2 การจัดกิจกรรมดังกล่าว สามารถตั้งเป็นชมรมหรือเครือข่ายเยาวชนพลยุติธรรมประจำโรงเรียน ชุมชน และระดับใหญ่ขึ้น เพื่อให้เกิดการบูรณาการออกสู่สาธารณะชน ให้เด็กและเยาวชน และประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้อยู่ในสถานศึกษาได้เรียนรู้และมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของกระบวนการยุติธรรมอย่างทั่วถึง

1.3 การบูรณาการหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของตำรวจ อัยการ กรมพินิจฯ ยุติธรรมจังหวัด ศาล ราชทัณฑ์ ถือเป็นโอกาสที่ดีในการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน ทำให้เกิดความเข้าใจต่อระบบการปฏิบัติของหน่วยงานอื่นๆ และทำให้เกิดเป็นพลังขับเคลื่อนทางกระบวนการยุติธรรม

1.4 สามารถนำรูปแบบการจัดกิจกรรมตามโครงการไปพัฒนาและขยายผลเพื่อดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องกับกลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ ซึ่งจะทำให้โครงการได้รูปแบบที่ชัดเจนและเป็นกิจกรรมที่ทำประโยชน์ต่อสังคมได้เป็นอย่างมาก

2. ด้านความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.1 จากผลการดำเนินงานทำให้โครงการเยาวชนพลยุติธรรมเป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น การยอมรับและความเชื่อมั่นดังกล่าว ทำให้การติดต่อประสานงานเพื่อดำเนินกิจกรรมในโครงการในขั้นตอนต่อไปจะได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอย่างเต็มที่

2.2 ผู้บริหารระดับสูงให้ความสนใจและที่จะนำรูปแบบการจัดกิจกรรมของโครงการไปดำเนินกิจกรรมในสถานศึกษา ทำให้โครงการได้พัฒนาและขยายเครือข่ายยุติธรรมออกไปในวงกว้าง

ปัญหาและอุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรค คือ สิ่งที่ทำให้แผนการดำเนินโครงการเกิดไม่ราบรื่น หรือสิ่งที่ทำให้การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างลงตัว ซึ่งปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับการดำเนินโครงการเยาวชนพลยุติธรรม ได้แก่

1. ด้านการเดินทาง

อุปสรรคด้านการเดินทางจะเกิดขึ้นกับโรงเรียนที่อยู่ห่างไกล เช่น โรงเรียนที่อยู่บนคอขจรไม่สามารถเดินทางเข้าไปได้ถึง และโรงเรียนที่อยู่ห่างไกลจากตัวเมืองมาก ทำให้ไม่สามารถมาประกวดระดับจังหวัดได้ เนื่องจากเดินทางมาไม่ทันเพราะระยะทางห่างไกลมาก

2. ด้านความร่วมมือและการติดต่อประสานงาน

2.1 การติดต่อประสานงานกับโรงเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมบางแห่ง เกิดปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับเครื่องมือในการสื่อสาร คือ โรงเรียนบางแห่งไม่มีเครื่องส่งโทรสาร หรือโทรศัพท์ที่ขัดข้อง ทำให้การประสานงานล่าช้า และไม่สะดวกเท่าที่ควร

2.2 ในช่วงเริ่มต้นการจัดกิจกรรม ผู้บริหารและครูบางส่วนยังไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการ จึงเกิดทัศนคติด้านลบว่าโครงการเยาวชนพลยุติธรรมเป็นโครงการที่ฉาบฉวย ดังนั้น ขณะที่ปรึกษาโครงการจึงให้ความสำคัญกับทัศนคติเหล่านี้ โดยการอธิบายและรวบรวมข้อมูลของโครงการเพื่อเน้นย้ำถึงความตั้งใจในการดำเนินโครงการ

2.3 ผู้บริหารศึกษาต้องการเข้าร่วมโครงการแต่ครูไม่ต้องการเข้าร่วม เนื่องจากมีความคิดว่าการจัดกิจกรรมตามโครงการดังกล่าว จะเป็นการเพิ่มภาระให้ครูผู้สอนที่มีงานประจำด้านการสอนมากอยู่แล้ว

2.4 ครูและนักเรียนต้องการเข้าร่วมกิจกรรม แต่ผู้บริหารไม่ให้การสนับสนุน เนื่องจากเห็นว่าโครงการดังกล่าวไม่ได้อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงศึกษา และเห็นว่างบประมาณที่ได้รับในการสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียนน้อยเกินไป